

Govoril bom o politiki in morali. Moralno razumevanje pokaže svojo nemoč pri razumevanju spremembe. Če pogledamo zanimiv primer, zakaj so šli moralni Slovenci pod zastavo komunistične partije v revolucijo, ki je Slovincem prinesla samo gorje, totalitarni režim in vse hujše in kar je s stališča te moralne zavesti vredno sramovanja. Moralna zavest ima na to pripravljen odgovor: ker so bili zmanipulirani. Komunistična partija je nemoralna in je z nemoralnimi sredstvi privabila moralne Slovence v nemoralna dejanja in jih 40 let držala v manipulativnih zankah. Od tu je lahko razvidno, da je sprememba za moralno vest vedno samo plod manipulacije. Moralna zavest ne more razumeti sprememb. Ravno zato, ker sebe prestavlja kot zavest, katere stvarnost ustreza dolžnosti, je nespremenljiva. Za moralno zavest se nič ne spremeni, stvarnosti v njej tako ali tako ni. Ali če rečemo drugače, stvarnost, ki jo ta sama moralna zavest konstruira, je vseskozi ista. Torej moralna formula lahko razumeva spremembe zmeraj kot samo manipulacijo, kot upodobitev lepe duše, ki zmeraj ostaja v ozadju, in je porinjena v nekakšne spremembe od nekih grdih okoliščin. Posamezen narod, stranka ostanejo zmeraj moralno čisti skozi to razumevanje moralne zavesti, saj ona ni dejavnik sprememb. Sebe moralna zavest ni nikoli rezonirala kot dejanski dejavnik sprememb. Spremembe se zmeraj dogajajo z zlorabo posameznika. Ker posameznik, podjetja, skupina je zmeraj neprizadeta vseskozi v ozadju. Pri spreminjanju se ne vidi. In tako se zmeraj in vedno znova izkazuje, to vidimo tudi v pogledih na volitve, da smo volilci rezonirani skozi moralno zavest kot vedno znova zmanipulirani. Nikoli niso na oblasti tisti, za katere smo glasovali, če pa že so, se zmeraj povežejo z neko stranko, za kar jim nismo dali glasu itd. Tako je politika rezonirana kar naprej kot manipulacija. Konsekvenca tega za moralno zavest ni npr., da ne bi šel na volitve. Konsekvence nikoli niso praktične. Moralna zavest, ta moralni teren, kjer poteka rezoniranje te prakse, še zmeraj vztraja naprej. Moralna zavest ne vključi razumevanja in pretresanja tega izkustva. Tako moralno rezonirajoči dejansko ne more početi nič političnega razen tega, da moralizira v politiki in seveda politizira o morali. Da preživi, mora zmeraj ostati zadaj, ne vključen.

Rezoniranje na ravni politike ima konsekvence za človeka kot politično bitje. Reševanje z moralno formo v politiki kaj malo pomaga. Če zakon, ki ga politik zagovarja, ni sprejet, ne pomaga razglašati za slabe tiste, ki so preprečili njegovo sprejetje. Konsekvence so namreč politične. Zakon ni sprejet in nič drugega.

In kot zaključek. Morala je družbena forma zavesti in neka praksa, ki se poskuša oblikovati kot edina možna forma razumevanja dejanskosti. Njeno vsebino tvorijo forme, pravila obnašanja posameznika, skupine, družbe in politike. Obnašanje po teh merilih omogoča posamezniku, da preživi. Vendar po teh pravilih preživi zgolj kot moralno bitje, ne pa tudi kot pravno, kulturno, politično itd. bitje, in tega morala nikoli ne pove. Tako se rado zgodi, da se v vojni, ob moralnih dogajanjih posameznik povzdigne v heroja. Hkrati pa se tudi rado zgodi, da ob tem naredi napako. Torej na moralni ravni se je povzpел na sam vrh lestvice, na eksistenčni ravni pa ga ni več. In ravno ta primer kaže drugost moralnega terena v primerjavi s političnim.